

Skildring av Näsbyholm

Återutgivning av text från 1868

En publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring av
herrgården Näsbyholm
– Återutgivning av text från 1868

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-432-3

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om en av Nordens vackraste herrgårdar, Näsbyholm på Själland.

Du får läsa om landskapet och naturen som omger byggnaden, och om den sjö som ger herrgården ett så vackert läge.

Sedan den här texten skrevs så har det hänt mycket med herrgården, den har bland annat brunnit – och byggts upp igen – två gånger under 1900-talet.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1868 i tidskriften ”Nordiska taflor. Pittoreska utsigter från Sverge, Norge och Danmark. Tredje bandet” med rubriken ”Herregården Näsbyholm”. Texten och illustrationen publicerades anonymt.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av Näsbyholm år 1868

Den här texten publicerades ursprungligen år 1868 i tidskriften "Nordiska taflor. Pittoreska utsigter från Sverige, Norge och Danmark. Tredje bandet" med rubriken "Herrgården Näsbyholm". Texten och illustrationen publicerades anonymt.

När man från Sorö bangård färdas söderut förbi den lilla köpingen Liunge, dröjer det icke länge, förrän ögat angenämt öfverraskas vid åsynen af en ovanligt vacker trakt. Plötsligen ser man mellan träden, som på begge sidor omgifva vägen, en stilla, djupt liggande skogssjö, och derbortom kyrkbyn Tiustrup, som gifvit sjön sitt namn. Äfven den, som är bekant med norra Själlands herrliga skogsnejder, torde medgifva, att Tiustrupsjön utöfvar en viss förtrollande verkan, så att den mycket väl försvarar sin plats vid sidan af Fure-, Esrom- och Arresjöarne. Tiustrupnejdens terrasslika sluttning gör det för åskådaren möjligt att se sjön ifrån nästan alla håll; från landsvägen, som följer sjöns södra strand ser man alltjemt utsigter, som täfla om att öfverträffa hvarandra i omvexling och skönhet. När man kommit till sjelfva kyrkbyn Tiustrup, har man måhända fram-

för sig den mest förtjusande utsigt öfver den midtemot liggande sjön och skogen. Denna skog, som utför en jemnsluttande brant sträcker sig ända ned till sjöstranden, liknar ett af trädtoppar böljande åkerfält, som terrassformigt betäcker sjöns hela norra strand. På en enda punkt ser man en inskärning i den täta skogen, hvarur framblickar gafveln af en herregård. Det är Näsbyholm.

Denna herregård har fått sitt namn af köpingen Näsby, som ligger något norr om sjön. Men föröfrigt har platsen varit synnerligen lämplig för anläggandet af en borg: det är ju ett faktum, att det är förträdesvis i Danmarks bästa och rikaste skogstrakter man finner gamla borgar, hvilka nu framträda inför åskådaren antingen såsom slott eller större herresäten. Danmarks medeltidshistoria vet att omtala flere herrar till Näsbyholm, ehuru man ej med säkerhet vet, om dermed menas herresätet vid Tiustrupsjön.

Stället har nu ett i många hänseenden högst fördelaktigt läge. I förra tider, då landsvägarne voro illa underhållna, blef en sjöresa af långt större betydelse än nu för tiden. Icke långt ifrån Näsbyholm faller Suusån vid Suserup ut i Tiustrupsjön, och från Bavelssjön — så kallas sjöns östra del — visar sig ån ånyo och utmynnar efter flere mils lopp uti den nuvarande hamnen Karrebäcksminde. Detta förhållande har gifvit forna egare anledning att förvandla ån till en segelbar kanal, den näsbyholmska, som från Själlands medelpunkt, Pramfart, förer nejdens produkter till hamnen och derifrån förmedelst vigare kommunikationer till konsumtionsorterna.

Denna omständighet har alltid gifvit Näsbyholm en viss framstående betydelse, och därför har man varit synnerligen begärlig efter eganderätten till detta gods. Egendomen har gått igenom många händer, och har icke under någon synnerligt lång följd af år stannat hos

en och samma släkt.

Under de för landtmannen ogynnsamma åren, då många egare måste skilja sig ifrån sina egendomar, köptes Näsbyholm och Bavelse af numera aflidne etatsrådet Rönnekamp, hvars enka nu eger det-samma. Först under hans trettioåriga vård har det visat sig, hvilken perla Näsbyholm är. Dess väl underhållna talrika åbyggnader vittna om välstånd utan prål. Den barnlösa gråhårsmannen har ofta genom betydliga donationer bevisat sitt lifliga deltagande ej blott för sin närmaste verksamhetskrets, utan äfven för fäderneslaudets dyrbaraste intressen, såsom genom stipendier åt slesvigska studerande vid Köbenhavns universitet.

Nu först tycktes en större beständighet komma egendomen till godo, men redan nu kan man förutse en tid, då detta herrliga gods kommer att underkastas ombyte af egare. Om således föränderligheten herrskat på sjöss norra sida, så har beständigheten på södra stranden efterlemnadt ett varaktigt minne. Der uti skogen Haugeriis en liten bäck mynnar ut i Bavelsejön, straxt söder om Näsbyholm, ligger inuti skogen ett af forntidens största offer- eller tingsställen, en ofantlig stensättning af höga, mossbelupna granitblock.

Trakten omkring Tiustrup- och Bavelsejöarne förtjenar att sommartiden besökas. Hela vägen från Sorö förbi Kongskilde och Tase vattenqvarnar, genom Kastrups byallmanning och Haugeriis, förbi herregårdarne Gunderslevholm, Bavelse och Näsbyholm, tillbaka till Sorö erbjuder omvexlande och vackra utsigter, ty man färdas här genom en af mellersta Sjöllands skönaste nejder.

Herrgården Näsbyholm vid Tjustrupsjön i Danmark.

Viktiga ord och personer

Etatsråd.

En dansk och norsk titel som betyder ”statsråd” men som enbart var en hederstitel. Titeln delades ut av den danske kungen men avskaffades år 1909.

Liunge.

Äldre stavning för den lilla byn Lyng på Själland. Lyng har ca 200 invånare.

Mil.

Längdmått. En mil var 10 688 meter när den här texten skrevs.

Rønnenkamp, Christian.

[1785–1867] Dansk affärsman och godsägare. Drev bland annat den vackra herrgården Näsbyholm på Själland.

Tiustrup.

Äldre stavning för den lilla kyrkoby Tystrup på Själland. Byn ligger vid vattendraget Tystrup Sø.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Här kan du söka bland e-böcker från flera olika förlag om en rad olika ämnen, bland annat historia och arkeologi.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)